

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د کرنې، اوبو لگولو او مالدارۍ وزارت

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت زراعت، آبیاری و مالدارۍ

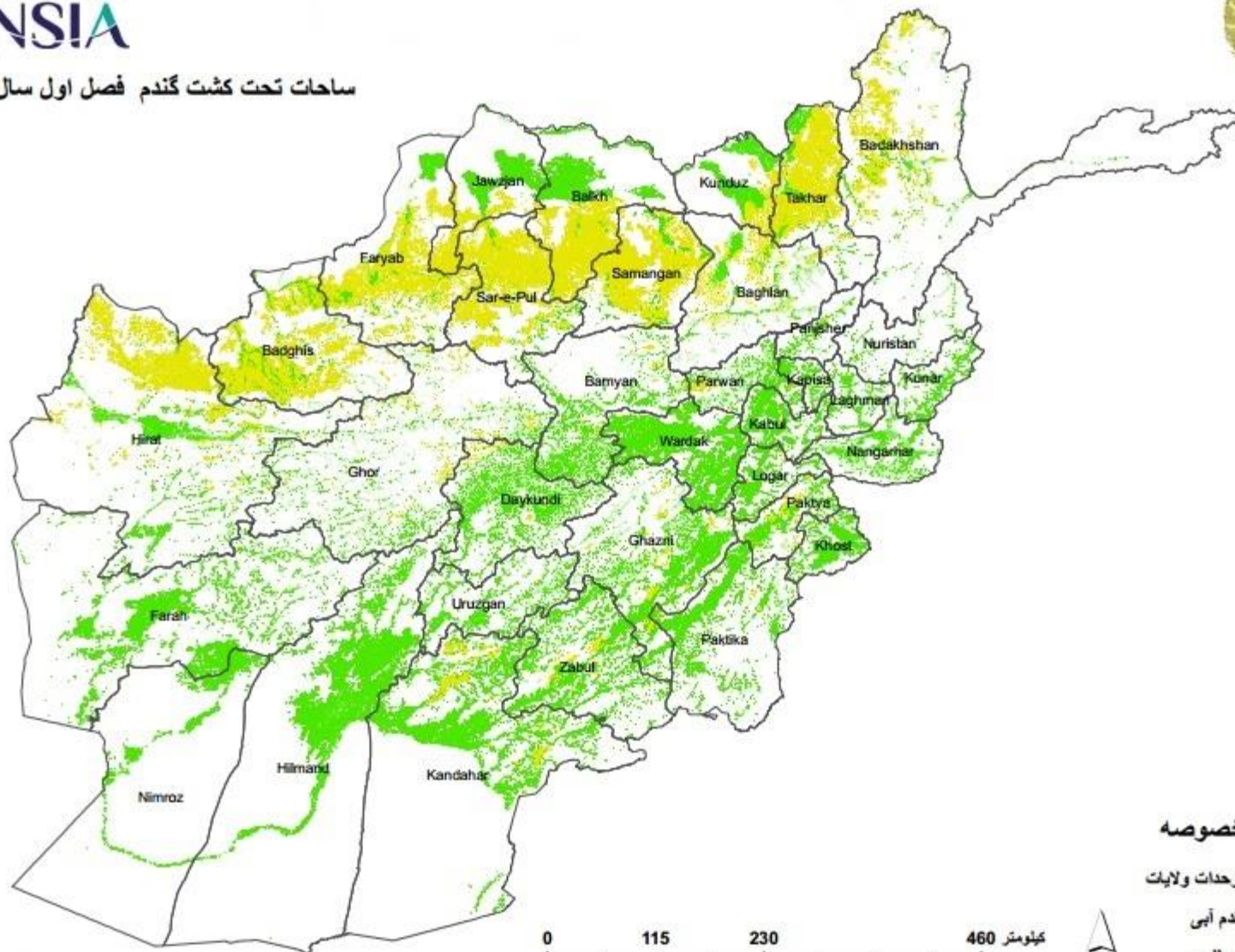
گزارش تولیدات گندم طی سال ۱۳۹۸

ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات
اسد سال ۱۳۹۸

ساحات تحت کشت گندم فصل اول سال ۱۳۹۸

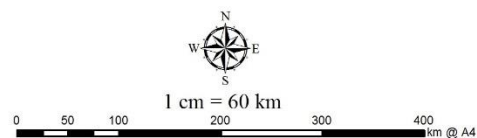
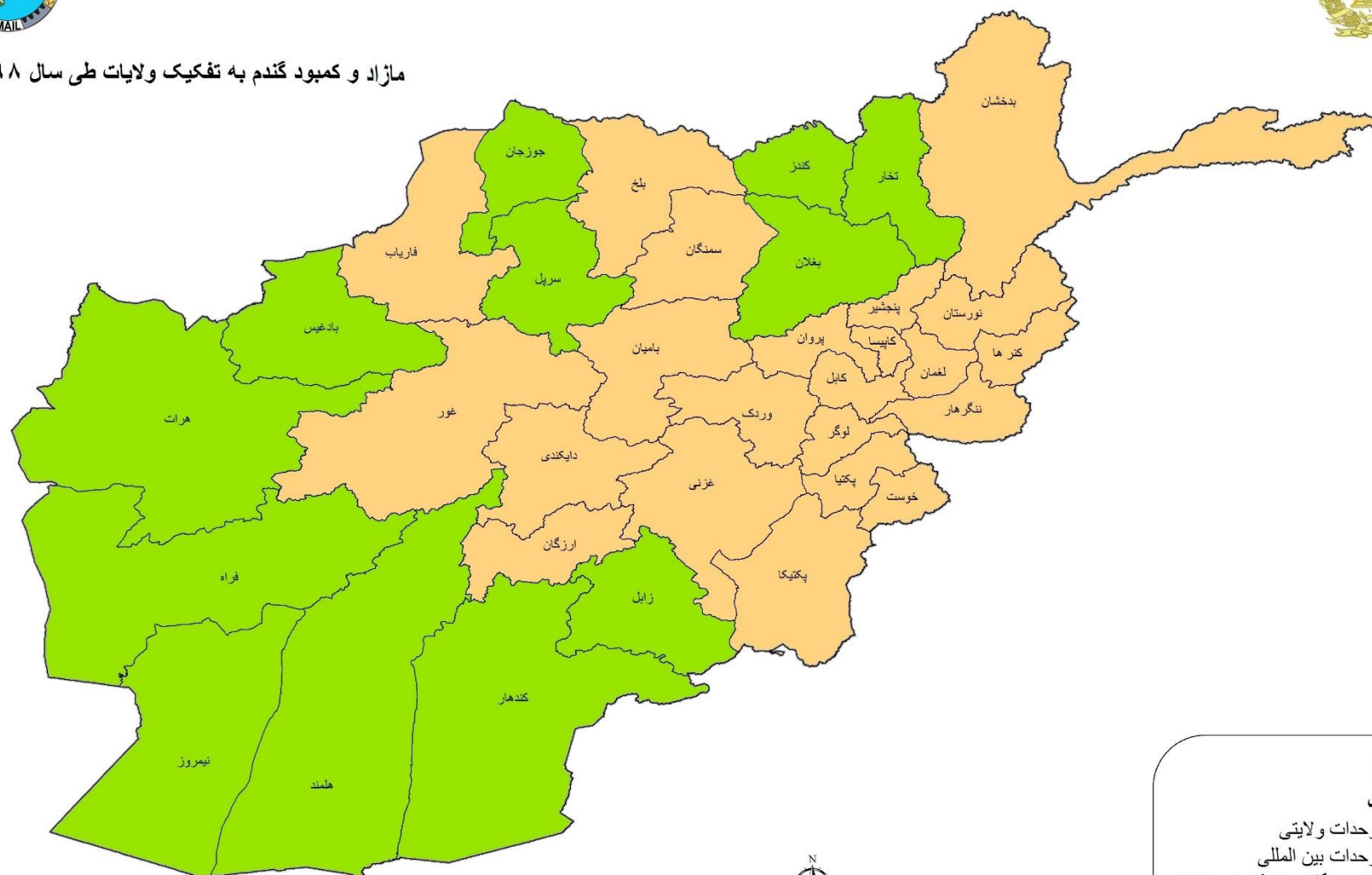

اشارات مخصوصه

- سرحداث ولايات
- گندم آبي
- گندم للمي

مازاد و کمبود گندم به تفکیک ولایات طی سال ۱۳۹۸

- رهنما**
- سرحدات
- سرحدات ولايتی
 - سرحدات بين المللی
- مازاد و کمبود گندم به تفکیک ولايات
- مازاد گندم
 - کمبود گندم

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	مقدمه:
1	هدف:
2	روش کاری:
2	دیزاین و تطبیق سروی قبل از رفع حاصل:
2	استفاده از تکنالوژی (GIS/RS):
3	چالش ها و مشکلات:
3	ساحه تحت کشت گندم:
4	حاصل فی هکتار گندم:
5	تولید مجموعی گندم:
6	توازن گندم (تولید، نیازمندی، مازاد/کمبود):
7	۱. ولایاتیکه دارای مازاد گندم می باشند:
7	۲. ولایاتیکه دارای کمبود گندم می باشند:
7	استفاده تخم های بذری و کود کیمیاوی:
7	آفات و امراض:
8	ضمایم:

8	ضمیمه 1: ساحه، حاصل فی هکتار و تولیدات گندم به تفکیک آبی و للمی در کشور طی سال ۱۳۹۷
9	ضمیمه 2: توازن گندم به تفکیک ولایات طی سال ۱۳۹۷
10	ضمیمه 3: ساحات متاثر شده گندم به اثر عوامل ناگوار به تفکیک ولایات طی سال ۱۳۹۷

اختصارات:

MAIL	(Ministry of Agriculture, Irrigation and Livestock)	وزارت زراعت، آبیاری و مالداري
FAO.....	(Food and Agriculture Organization)	سازمان خوراکه و زراعت ملل متحد
FEWSNET...	(Famine Early Warning System Network)	شبکه سیستم آگاهی قبلي قحطي
AGROMET...	(Agrometrology)	هواشناسي زراعتي
NDVI.....	(Normalized Difference Vegetation Index)	سطح پوشش گیاهی
NHLP	(National Horticulture and livestock Programm).....	پروگرام ملي باغداری و مالداري
USGS.....	(United States Geological Survey).....	سروي جغرافیایی ایالات متحده
USAID.....	(United States Agency for international Development)....	اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده
GIS.....	(Geographical Information System)	سیستم معلومات جغرافیائی
RS.....	(Remote Sensing)	مشاهدات از راه دور

مقدمه:

گندم از جمله اقلام مهم زراعتی در افغانستان بوده و از نگاه ارزش غذایی برای اهالی این کشور دارای اهمیت زیاد می باشد که زرع و کشت آن تقریباً در تمام مناطق کشور مروج می باشد. به همین دلیل ساحه تحت کشت این نبات نسبت به دیگر نباتات بیشتر آسیب پذیر بوده و همه ساله به اثر وضع جوی در کشور کاهش و افزایش مینماید. ساحه تحت کشت گندم طی سال جاری حدود (۷۷) فیصد مجموع ساحه تحت کشت را در کشور احتوا می نماید که این فیصدی نیز وابسته به وضعیت جوی همه ساله متفاوت می باشد. تولیدات گندم در کشور همیشه به اثر عوامل مختلف از قبیل خشکسالی، سیلاب ها، امراض، آفات و عوامل ناگوار طبیعی متاثر میگردد. در تولید گندم دو فکتور عمده دخیل بوده که باعث افزایش یا کاهش آن میگردد. اولاً ساحه تحت کشت که بیشتر به اثر سیلاب ها و عوامل ناگوار طبیعی متاثر گردیده و در تولید مجموع گندم رول مهم را دارد بخصوص گندم للمی که با موجودیت باران های به موقع تولیدات خوبی را دارا می باشد. ثانیاً حاصل فی واحد زمین که بیشتر خشکسالی ها، آفات و امراض آنرا متاثر می سازد که اگر این فکتور تحت کنترول قرار گیرد تولید گندم افزایش چشم گیری می نماید.

برای سنجش نیازمندی گندم در کشور بصورت عمومی سه کتگوری در نظر گرفته می شود که عبارت از مصارف غذایی، مصارف تخم بذری و ضایعات گندم در زمان رفع حاصل می باشد. گندم به منظور غذا در کشور نسبت به دیگر نباتات بیشتر مورد استفاده قرار گرفته که با رشد سالانه نفوس کشور نیازمندی به گندم همه ساله بیشتر می شود. مصارف تخم بذری بیشتر وابسته به ساحه تحت کشت بوده و به هر اندازه که ساحه تحت کشت گندم افزایش نماید به همان اندازه نیاز به تخم بذری بیشتر می باشد و برعکس آن. ضایعات گندم وابسته به تولیدات آن بوده و هر اندازه که سطح تولیدات بلند برود ضایعات نیز افزایش می نماید. مازاد یا کمبود گندم در کشور مستقیماً وابسته به تولیدات داخلی بوده که در صورت افزایش تولیدات مقدار کمبود گندم کاهش می نماید. چون قبلاً یاد آور شدیم که با افزایش ساحه تحت کشت تولیدات نیز افزایش مینماید بناءً این موضوع به سطح ولایت متفاوت بوده و ولایاتی که ساحه تحت کشت گندم در آن ها بیشتر می باشد تولیدات آن افزایش نموده و دارای مازاد گندم می باشند. ریاست احصائیه زراعتی و تنظیم معلومات این وزارت در جمع آوری و تهیه ارقام احصائیوی همیشه سعی و تلاش به خرج داده تا ارقام و معلومات دقیق را در بخش زراعت جمع آوری و بعد از تجزیه و تحلیل به دسترس پلان گزاران و پالیسی سازان بخش زراعت قرار دهد.

طی سال جاری این ریاست به همکاری اداره ملی احصائیه و معلومات سروی قبل از رفع حاصل را در (۳۲) ولایت کشور راه اندازی و ارقام دقیق تری را جمع آوری نموده است. قابل یاد آوریت که ولایات غور و فراه به نسبت وضع خراب امنیتی در زمان تطبیق سروی تحت پوشش قرار نرفتند.

هم چنان این ریاست ارقام و معلومات پیرامون ساحه تحت کشت و تولیدات گندم (آبی و للمی) را جمع آوری نموده و نیازمندی آن را در کشور به اساس نفوس ارایه شده اداره ملی احصائیه و معلومات سنجش تا مقام های محترم ذیصلاح با استفاده از آن برای تهیه و تدارک مقدار کمبود گندم در کشور تدابیر لازم را اتخاذ نمایند.

منابع معلومات این گزارش اداره ملی احصائیه و معلومات، سروی قبل از رفع حاصل (Pre-Harvest Survey)، ادارات زراعت ولایات، ریاست های سکتوری وزارت و ارقام بیس لاین ده ساله این ریاست می باشد.

اداره ملی احصائیه و معلومات همه ساله نفوس کشور را به تفکیک ولایات تخمین نموده تا ارگان هائی که به اساس نفوس کشور پروگرام های انکشافی شان طرح میگردد از آن استفاده نمایند. بر مبنای گزارش این اداره نفوس کشور طی سال ۱۳۹۸ حدود (۳۲,۲۲۵) میلیون نفر تخمین گردیده است.

قابل یاد آوریت که موسسات محترم (WFP)، (FEWSNET) و (FAO) در بخش جمع آوری ارقام کمک های مالی و تخنیکی را با این وزارت و اداره ملی احصائیه انجام داده اند.

هدف:

هدف از تهیه این گزارش ارایه معلومات پیرامون چگونگی تولیدات گندم در کشور بوده که شامل موضوعات ذیل میباشد:

- تثبیت ساحه تحت کشت گندم به تفکیک ولایات.
- تخمین تولیدات گندم به تفکیک ولایات.
- محاسبه توازن گندم (تولیدات، نیازمندی و مازاد/کمبود)
- چگونگی استفاده تخم های بذری و کود کیمیای در گندم
- بروز امراض، آفات و دیگر عوامل ناگوار زراعتی که گندم را متاثر می سازد به تفکیک ولایات.

روش کاری:

جمع آوری و تهیه معلومات و ارقام پیرامون ساحات تحت کشت و تولیدات گندم طی سال جاری مطابق تفاهم نامه فی مابین این وزارت و اداره ملی احصائیه و معلومات صورت گرفته است که هر دو ارگان روش های ذیل را در تهیه و جمع آوری ارقام استفاده نموده اند:

دیزاین و تطبیق سروی قبل از رفع حاصل:

طی سال جاری سروی قبل از رفع حاصل از طرف این وزارت طرح و دیزاین گردیده و با اداره ملی احصائیه و معلومات جهت چگونگی تطبیق آن در ساحه و تهیه بودجه برای آن شریک ساخته شد. این سروی برای (۳۴) ولایت طرح گردیده بود که نظر به عدم امنیت در ولسوالی های ولایات غور و فراه در زمان تطبیق سروی تعداد (۳۲) ولایت تحت پوشش قرار گرفت. در این سروی تعداد (۱۸۷) ولسوالی و (۱۸۵۸) قریه تحت پوشش قرار گرفته که با تعداد (۹۳۹۶) دهقان با استفاده از سوالنامه قبلا دیزاین شده مصاحبه صورت گرفته که یک قسمت مهم معلومات این سوالنامه پیرامون تولیدات گندم میباشد. انتخاب نمونه در سروی متذکره توسط اداره ملی احصائیه و معلومات با استفاده از تصاویر ماهواره ای و نقشه های جدید توپوگرافی صورت گرفته و ساحات شماریکه دارای زمین های زراعتی می باشند نظر به میتود (stratified, tow-stage cluster) انتخاب گردیده که در هر ساحه شمار تعداد (5) دهقان شامل بوده و انتخاب دهاقین برای مصاحبه به شکل تصادفی (Random Selection) صورت گرفته است. بر علاوه روش های فوق در انتخاب نمونه فکتور های ذیل نیز در نظر گرفته شده است:

- دسترسی به دهقان و قریه جات
- امنیت
- ساحه زراعتی

که در تطبیق سروی های نمونه زراعتی در نظر گرفتن موضوعات فوق دارای اهمیت زیاد می باشد. سروی متذکره از طرف کنترولران توظیف شده که کارمندان مرکزی وزارت زراعت، آبیاری و مالدرای و اداره ملی احصائیه و معلومات می باشند در ساحه رهبری و تطبیق گردیده است. سرویران سروی متذکره کارمندان ادارات زراعت ولایات بوده که قبلا از طرف ریاست های ادارات زراعت ولایات مربوطه رسماً معرفی گردیده و بعد از آموزش یک روزه جهت جمع آوری ارقام به ساحه اعزام گردیدند. قابل یاد آوریست که چگونگی تطبیق سروی متذکره در ساحه از طرف ریاست های ادارات زراعت ولایات و ادارات ملی احصائیه و معلومات ولایات نظارت همه جانبه گردیده است. در جریان سروی متذکره بر علاوه سوالنامه مصاحبه با دهقان سوالنامه دیگری نیز دیزاین گردیده که کنترولران ارقام و معلومات مورد هدف را از بخش های مختلف ادارات زراعت ولایات جمع آوری نموده و درج آن نموده اند که در این سوالنامه نیز یک بخش مهم آن ارقام پیرامون تولیدات گندم میباشد.

به اساس میتود های احصائیوی تخمین حاصل فی هکتار گندم از طریق سروی قطع نبات گندم (Wheat Crop Cut Survey) یک روش استاندارد جهانی میباشد اما این ریاست با در نظر داشت عدم امکانات بودجوی از یک طرف و جلوگیری از مصارف گزاف از طرف دیگر سروی یاد شده را یک سال در میان انجام میدهد که از نگاه روش های احصائیوی قابل قبول می باشد. به همین منظور تخمین حاصل فی هکتار گندم طی سال جاری از ارقام مصاحبه دهاقین، ادارات زراعت ولایات و بیس لاین ده ساله استفاده بعمل آمده است که از هر سه فکتور حد اوسط آن در نظر گرفته شده است.

استفاده از تکنالوژی (GIS/RS):

اداره ملی احصائیه و معلومات با استفاده از تکنالوژی جدید (GIS/RS) ساحات تحت کشت نباتات را در کشور تثبیت نموده و در اختیار استفاده کننده گان قرار میدهد. در این روش با استفاده از تصاویر ماهواره ای نظارت دوامدار (از زمان کشت الی رفع حاصل گندم) از ساحات تحت کشت در مراحل مختلف نموئی صورت گرفته و به اساس شاخص های تفاوت پوشش نباتی تحلیل و تجزیه میگردد. هم چنان برای تفکیک ساحات تحت کشت گندم از سایر نباتات موجود در ساحه از تصاویر ماهواره ای با دقت بلند (۱۷) سانتی متر استفاده به عمل آمده است. بمنظور تثبیت و تصدیق ساحات تحت کشت گندم کشور در حدود (۱۵۳۰) کوردینات از مزارع گندم و دیگر نباتات فصل جاری از (۳۲) ولایت کشور جمع آوری گردیده که با استفاده از آن ساحه تحت کشت گندم تثبیت گردیده است. بناءً با استفاده از این روش ساحات تحت کشت گندم به تفکیک آبی و للمی تثبیت گردیده و از آن برای تخمین تولیدات گندم استفاده به عمل آمده است.

چالش ها و مشکلات:

تمام فعالیت های اجتماعی دارای چالش ها و مشکلات بخصوص خود را دارند. فعالیت های احصائیوی نیز از زمان جمع آوری ارقام الی نشر آن که یک مسئولیت بسیار مهم می باشد نیز دارای مشکلات کم و بیش می باشد، بخصوص در افغانستان که مرحله جمع آوری معلومات ابتدائی از ساحه به نسبت ناامنی ها، اقتصاد خراب، طرز زندگی اجتماعی و فرهنگی به مشکلات زیادی مواجه میگردد. این ریاست در تهیه معلومات گزارش مذکور طی سال جاری نیز به یک تعداد چالش ها و مشکلاتی مواجه شده که ذیلا ارایه میگردد:

- عدم تطبیق سر شماری های زراعتی از سالیان زیادی به اینسو در کشور.
- عدم موجودیت دفاتر احصائیه در اکثریت ادارات زراعت ولایات کشور.
- از اینکه اکثریت دهاقین کشور کم سواد ویا بیسواد میباشد نمی توانند جواب دقیق را هنگام مصاحبه ارایه نمایند.
- عدم امنیت در بعضی از ولسوالی های بعضی ولایات کشور که ساحه تحت پوشش سروی را کمتر می سازد.
- صعب العبور راه های مواصلاتی برخی ولسوالی های دور دست يك تعداد ولایات کشور.
- عدم بودجه کافی هنگام دیزاین سروی های نمونهی زراعتی.
- عدم دسترسی به مصارف سروی در وقت و زمان معین (زمان تطبیق سروی).
- طولانی بودن سیستم تدارکاتی و محسوبي اسناد مصرفی سروی ها.
- غیر عادلانه بودن مصارف ترانسپورت هنگام تطبیق سروی های نمونهی زراعتی.
- عدم موجودیت ارقام دقیق و موثق در ادارات زراعت ولایات.
- ارایه ارقام دوگانه از طرف بعضی از ادارات زراعت ولایات.
- کمبود وسایل و تجهیزات سروی های نمونهی از قبیل رطوبت سنج، ترازوی دیجیتیلی، چوکات نمونه گیری، کمره های جی پی اس دار و غیره.

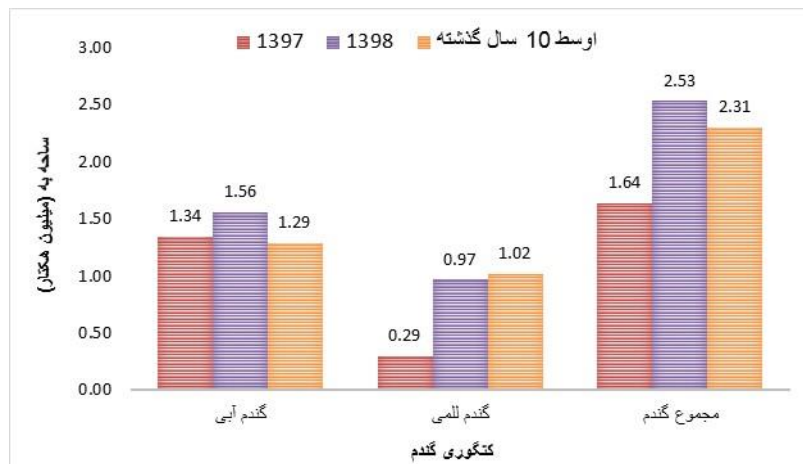
ساحه تحت کشت گندم:

قسمیکه قبلا یاد آور شدیم کشت گندم نظر به اهمیت غذائی آن نسبت به تمام نباتات مروجه کشور بیشتر بوده و در یک قطعه نیم جریب الی صد ها جریب زمین در تمام مناطق کشور این نبات زرع میگردد. به همین منظور دهاقین کشور در کشت این نبات از تجربه کافی برخوردار بوده و با در نظر داشت شرایط اقلیمی آب و هوا ساحه تحت کشت گندم خویش را کاهش یا افزایش میدهند بخصوص گندم للمی که اگر دهاقین از مقدار بارندگی به موقع هنگام کشت اطمینان حاصل نمایند ساحات بیشتر را تحت کشت گندم قرار میدهند. با موجودیت شرایط اقلیمی خوب طی سال ۱۳۹۸ ساحات تحت کشت گندم اعم از آبی و للمی افزایش چشم گیری نموده که نسبت به سال گذشته حدود (۵۵) فیصد افزایش را در سطح کشور نشان میدهد. از طرف دیگر اگر با سال های گذشته مقایسه نمایم گندم دارای بیشترین ساحه تحت کشت طی (۱۰) سال گذشته در کشور بوده و حدود (۱۰) فیصد نظر به اوسط (۱۰) ساله افزایش نموده است. به اساس ارقام دفتر (GIS) اداره ملی احصائیه ومعلومات ساحه تحت کشت مجموع گندم طی سال ۱۳۹۸ حدود (۲,۵۳) میلیون هکتار تثبیت گردیده که از جمله حدود (۱,۵۶) میلیون هکتار آن گندم آبی و (۰,۹۷) میلیون هکتار آن گندم للمی را تشکیل میدهد. برای معلومات بیشتر جدول ذیل به منظور مقایسه ساحه تحت کشت گندم به تفکیک آبی و للمی سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته ارایه گردیده است.

ساحه تحت کشت سال ۱۳۹۷			ساحه تحت کشت سال ۱۳۹۸			ساحه تحت کشت اوسط (۱۰) سال گذشته		
(ارقام به هزار هکتار)			(ارقام به هزار هکتار)			(ارقام به هزار هکتار)		
گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم	گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم	گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم
1342	293	1635	1566	968	2534	1286	1019	2305

جدول 1: ارقام ساحه تحت کشت گندم طی سال ۱۳۹۸، ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته به تفکیک آبی و للمی در سطح کشور

قابل یاد آور است که ارقام ساحه تحت کشت گندم قبل از سال ۱۳۹۵ به اساس گزارش موسسه محترم (FAO) توسط پروژه فهم مقیم وزارت زراعت، آبیاری و مالداری تهیه میگردد، اما بعد از سال متذکره با ایجاد دفتر (GIS) در چوکات ریاست احصائیه زراعتی ساحات تحت کشت گندم با استفاده از تصاویر ماهواره ئی تثبیت و استفاده گردیده است. بالاخره به اساس تفاهم نامه میان این وزارت و اداره ملی احصائیه تثبیت ساحات تحت کشت طی سال جاری از طرف اداره ملی احصائیه و معلومات صورت گرفته است. همچنان برای وضاحت بیشتر مقایسه ساحه تحت کشت گندم طی سال جاری را با سال گذشته و اوسط (۱۰) سال گذشته در گراف ذیل ارایه گردیده است:

گراف 1: مقایسه سطح تحت کشت گندم سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته در سطح کشور

گراف فوق نشان دهنده آن است که سطح تحت کشت گندم اعم آبی و للمی طی سال جاری به سطح کشور هم نظر به سال ۱۳۹۷ و هم نظر به اوسط (۱۰) سال گذشته افزایش چشمگیری نموده است. قابل یاد آورiest که ارقام ارائه شده به سطح ولایات متفاوت می باشد.

حاصل فی هکتار گندم:

حاصل فی واحد زمین که به شکل استاندارد حاصل نبات مورد نظر در یک هکتار به متریک تن می باشد از عوامل مهم و اساسی افزایش یا کاهش تولید مجموعی یک نبات است. چون حاصل فی واحد زمین وابسته به عوامل تولید مانند تخم بذری، کود کیمیاوی، ادویه جات زراعتی، اندازه آب برای آبیاری، طریق کشت نبات و غیره می باشد بناءً با فراهم بودن فکتورهای متذکره در زمان کشت الی رفع حاصل سطح حاصل فی واحد زمین افزایش نموده که در افزایش تولید مجموعی نبات اثر گذار می باشد. حاصل فی هکتار گندم به تفکیک آبی و للمی در افغانستان متفاوت می باشد یعنی حاصل فی هکتار گندم آبی همیشه بلند تر از گندم للمی بوده است. ارقام تهیه شده نشان میدهد که حاصل فی هکتار گندم آبی طی سال ۱۳۹۸ به سطح کشور (۲,۶۱) تن تخمین گردیده است که نظر به سال گذشته حدود (۲) فیصد افزایش و نظر به اوسط (۱۰) سال گذشته حدود (۴) فیصد کاهش را نشان میدهد. همچنان حاصل فی هکتار گندم للمی طی سال جاری به سطح کشور (۰,۸۳) تن تخمین گردیده که نظر به سال گذشته (۴۱) فیصد افزایش و نظر به اوسط (۱۰) سال گذشته (۱۴) فیصد کاهش نموده است. گراف ذیل موضوع فوق را واضح تر بیان می نماید.

گراف 2: مقایسه حاصل فی هکتار گندم سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته در سطح کشور

گراف فوق نشان میدهد که حاصل فی هکتار گندم اعم آبی و للمی طی سال جاری نسبت به سال گذشته افزایش اما نسبت به اوسط (۱۰) سال گذشته کاهش نموده است. قابل یاد آورiest که ارقام ارائه شده به سطح ولایات متفاوت می باشد.

تولید مجموعی گندم:

یکی از فکتور های مهم و اساسی افزایش سطح تولیدات مجموعی گندم در کشور ساحه تحت کشت این نبات می باشد. ساحه تحت کشت گندم بیشتر وابسته به شرایط اقلیمی بوده و مقدار کافی آب برای آبیاری و بارندگی های به موقع در فصل نموئی از عوامل افزایش ساحه تحت کشت گندم در کشور به شمار می آید.

گندم نباتی است که بصورت عموم در فصل اول کشت میگردد و به همین دلیل ساحه تحت کشت گندم آبی کمتر متضرر گردیده و بالای تولیدات آن نیز کمتر اثر گذار می باشد. اما گندم للمی که بیشتر به مقدار بارندگی های به موقع نیاز دارد بیشتر متضرر گردیده که بالای تولیدات آن نیز اثرات منفی رونما می گردد. خوشبختانه سال جاری دارای شرایط اقلیمی خوبتری برای کشت گندم بوده بخصوص گندم للمی که تولید آن به مقایسه سال گذشته افزایش چشمگیری نموده است.

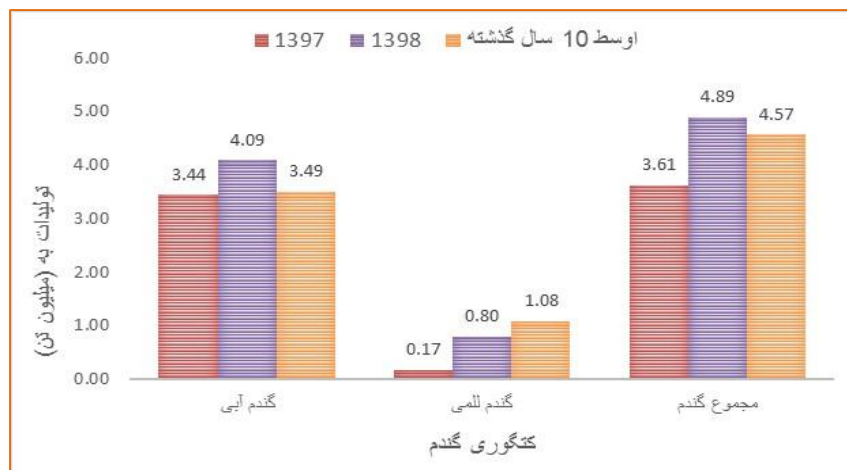
ارقام تهیه شده نشان دهنده آن است که تولید گندم آبی در سطح کشور طی سال جاری حدود (۴,۰۹) میلیون متریک تن تخمین گردیده که نسبت به سال گذشته (۱۹) فیصد افزایش و نسبت به اوسط (۱۰) سال گذشته (۱۷) فیصد افزایش را نشان میدهد. از طرف دیگر تولید گندم للمی در سطح کشور طی سال جاری حدود (۰,۸۰) میلیون متریک تن تخمین شده که نسبت به سال گذشته بیشتر از (۳) مرتبه افزایش اما نسبت به اوسط (۱۰) سال گذشته حدود (۲۵) فیصد کاهش نموده است. باید متذکر شد که تولید گندم للمی طی سال گذشته از اثر خشکسالی شدید کاهش بی سابقه ئی نموده که طی سال های گذشته نظیری نداشته است.

جدول ذیل ارقام تولیدات گندم سال جاری را به تفکیک آبی و للمی با سال گذشته و اوسط (۱۰) سال گذشته نشان میدهد.

تولیدات گندم سال ۱۳۹۷ (هزار متریک تن)			تولیدات گندم سال ۱۳۹۸ (هزار متریک تن)			تولیدات گندم اوسط (۱۰) سال گذشته (هزار متریک تن)		
گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم	گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم	گندم آبی	گندم للمی	مجموع گندم
3440	173	3613	4089	801	4890	3493	1075	4568

جدول ۲: ارقام تولیدات گندم طی سال های ۱۳۹۸، ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته به تفکیک آبی و للمی در سطح کشور

همچنان گراف ذیل مقایسه تولیدات گندم را به تفکیک آبی و للمی به سطح کشور واضح تر بیان می نماید.

گراف ۳: مقایسه تولیدات گندم سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ و اوسط (۱۰) سال گذشته به سطح کشور

قابل یاد آور است که تولیدات گندم طی سال جاری نظر به شرایط مختلف در هر ولایت متفاوت می باشد بطور مثال طی سال ۱۳۹۸ بیشترین تولید گندم آبی در ولایات هرات و هلمند بوده در حالیکه بیشترین تولید گندم للمی در ولایات تخار و هرات می باشد. از طرف دیگر کمترین تولید گندم آبی در ولایات نورستان و پنجشیر و کمترین تولیدات گندم للمی در ولایات خوست و دایکندی گزارش شده است. جهت معلومات بیشتر و خوبتر ساحه، حاصل فی هکتار و تولیدات مجموعی گندم طی سال ۱۳۹۸ به تفکیک ولایات، آبی و للمی در ضمیمه شماره () نشان داده شده است

توازن گندم (تولید، نیازمندی، مازاد/کمبود):

چنانچه گندم از جمله نباتاتی است که اهالی کشور منحصراً غذای اساسی خویش استفاده می نمایند به همین منظور سنجش تولیدات، نیازمندی، مازاد و کمبود آن در کشور از اهمیت زیادی برخوردار بوده تا به اساس آن در ولایاتی که کمبود گندم موجود است از طرف مقامات تصمیم گیرنده گندم مورد نیاز شان تدارک گردد.

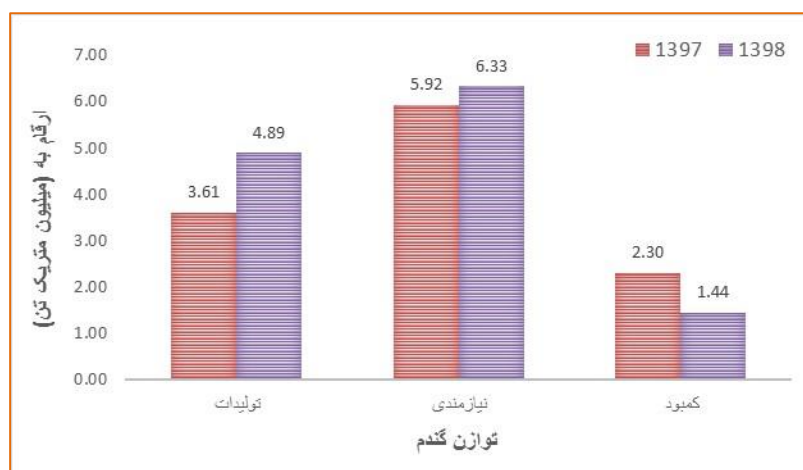
نیازمندی به گندم در کشور مستقیماً به تولیدات داخلی وابسته می باشد که این نیازمندی همه ساله به اساس رشد همیشگی سالانه نفوس سیر صعودی داشته در حالیکه تولیدات داخلی گندم نظر به شرایط اقلیمی به شکل تناوب گاهی کاهش و گاهی هم افزایش می نماید. بر مبنی گزارش اداره ملی احصائیه و معلومات نفوس کشور طی سال ۱۳۹۸ حدود (۳۲,۲۲۵) میلیون نفر تخمین گردیده است که ضرورت نفوس متذکره برای گندم جهت استفاده مواد غذایی حدود (۵,۲۱۷) میلیون متریک تن سنجش گردیده است. از طرف دیگر به اساس ساحه تحت کشت ضرورت گندم برای تخم بزی حدود (۳۷۶) هزار متریک تن و بالاخره ضایعات گندم در جریان رفع حاصل حدود (۷۳۳) هزار متریک تن سنجش گردیده است. روی این ملحوظ مجموع نیازمندی گندم در سطح کشور حدود (۶,۳۳) میلیون متریک تن تخمین میگردد. اگر نیازمندی متذکره را با تولیدات داخلی که (۴,۸۹) میلیون متریک تن تخمین گردیده است مقایسه نمایم دیده می شود که حدود (۱,۴۴) میلیون متریک تن گندم طی سال جاری در سطح کشور کمبود می باشد. این در حالی است که کمبود گندم در کشور طی سال گذشته (۲,۳) میلیون متریک تن گزارش شده بود. برای وضاحت بیشتر ارقام توازن گندم را میتوان در جدول ذیل مشاهده نمود:

نیات	نیازمندی (هزار متریک تن)					مازاد/ کمبود (هزار متریک تن)
	مواد غذایی	تخم بزی	تغذیه	ضایعات	مجموع	
گندم آبی		274		613		4089
گندم للمی		102		120		801
مجموع گندم	5217	376		733	6326	-1437

جدول 3: ارقام توازن گندم (تولید، نیازمندی، مازاد/کمبود) طی سال ۱۳۹۸ در سطح کشور

مواد غذایی و تخم بزی از جمله مواردی است که در کتگوری نیازمندی قرار داده شده است اما ضایعات که در اصل نیازمندی نبوده مگر جهت سهولت و دقت بیشتر در سنجش توازن گندم شامل نیازمندی گردیده و کمبود گندم را میتوان با مقایسه مجموع نیازمندی با تولیدات داخلی کشور تخمین نمود.

اگر توازن گندم را طی سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ به سطح کشور طور مقایسوی ملاحظه نمایم خواهیم دید:

گراف 4: مقایسه توازن گندم سال ۱۳۹۸ با سال ۱۳۹۷ در سطح کشور

توازن گندم به تفکیک ولایات متفاوت می باشد یعنی ولایات به اساس تولیدات گندم و نفوس آن دارای مازاد یا کمبود کم و بیش میباشد. با در نظر داشت موضوع فوق ولایات کشور از نگاه کمبود و مازاد گندم به کتگوری های ذیل تقسیم خواهد گردید:

۱. ولایاتیکه دارای مازاد گندم می باشند:

ولایاتیکه الی (۲۵) هزار متریک تن مازاد دارند شامل سرپل، بغلان، هرات، بادغیس و نیمروز می باشند.
ولایاتیکه از (۲۵ الی ۵۰) هزار متریک تن مازاد دارند شامل کندهار، غزنی، جوزجان و زابل می باشند.
ولایاتیکه از (۵۰ الی ۱۰۰) هزار متریک تن مازاد دارند شامل تخار، فراه، کندز و هلمند می باشند.

۲. ولایاتیکه دارای کمبود گندم می باشند:

ولایاتیکه الی (۲۵) هزار متریک تن کمبود دارند شامل سمنگان، بامیان، پنجشیر، لوگر، وردک، پکتیکا، نورستان و می باشند.
ولایاتیکه از (۲۵ الی ۵۰) هزار متریک تن کمبود دارند شامل ارزگان، پکتیا، خوست، لغمان، کندهار و دایکندی می باشند.
ولایاتیکه از (۵۰ الی ۱۰۰) هزار متریک تن کمبود دارند شامل فاریاب، پروان، غور و کاپیسا می باشند.
در کنگوری کمبود گندم در کشور ولایاتی استند که بالاتر از (۱۰۰) هزار متریک تن کمبود دارند و شامل کابل، ننگرهار، بدخشان و بلخ می باشند.
کوچی ها که یک قشر مهم نفوس کشور محسوب میشوند در تولید گندم سهم نداشته اما حدود (۲۴۳) هزار متریک تن گندم طی سال جاری ضرورت غذایی دارند.

استفاده تخم های بذری و کود کیمیایی:

دهاقین کشور همیشه در تلاش آن بوده تا حاصلات خوبی را داشته باشند به همین منظور تا حد توان کوشش می نمایند تا در مزارع گندم خویش از تخم های اصلاح شده بذری خوب و موثر استفاده نمایند. از طرف دیگر وزارت زراعت نیز همه ساله از طریق کمپاین های بهاری و خزانی خویش یک مقدار تخم های اصلاح شده بذری و کود کیمیایی را با سببایدی به دهاقین مستحق توزیع می نماید. نتایج سروی قبل از رفع حاصل سال جاری نشان میدهد که حدود (۵۰) فیصد دهاقین مصاحبه شده از تخم های اصلاح شده بذری در مزارع گندم خویش استفاده نموده اند.

از طرف دیگر دهاقین کشور در تهیه کودهای کیمیایی با کیفیت و موثر برای مزارع گندم خویش سعی و تلاش می نمایند. نتایج سروی متذکره نشان میدهد که حدود (۶۰) فیصد دهاقین مصاحبه شده توانسته اند تا از کود های کیمیایی در مزارع گندم خویش استفاده نمایند. قابل یاد آور نیست که ارقام یاد شده فوق به سطح کشور بوده اما به تفکیک ولایات متفاوت می باشد یعنی دهاقین یک تعداد ولایات که امکانات تهیه تخم های اصلاح شده و کود های کیمیایی را دارند فیصدی بیشتر را دارا می باشند.

آفات و امراض:

آفات و امراض زراعتی در افغانستان از فکتور های عمده کاهش تولیدات به شمار میرود. دهاقین کشور همیشه در تلاش آن بوده تا با استفاده از روش های خوب و موثر مجادله علیه آفات و امراض مزرعه خویش را کنترل نمایند. سرخی، سیاه قاق، کفشک، ملخ، سیلاب و خشکسالی از جمله آفات و امراض عمده ای است که بیشتر گندم را متاثر ساخته و باعث کاهش حاصلات آن میگردد. با ملاحظه نتایج سروی قبل از رفع حاصل خوشیختانه خشکسالی طی سال جاری موجود نبوده و امراض گندم هم تا اندازه ئی از طرف دهاقین کشور کنترل گردیده اما وقوع سیلاب ها یک تعداد ساحات تحت کشت گندم را متاثر ساخته است. به اساس گزارش های ادارات زراعت ولایات طی سال ۱۳۹۸ وقوع سیلاب ها در سطح کشور حدود (۲۱۳۷۶) هکتار گندم کاملاً از بین برده و حدود (۱۱۸۶۷۴) هکتار دیگر را قسماً متاثر ساخته است. همچنان ملخ حدود (۹۱۰) هکتار گندم را کاملاً از بین برده و حدود (۶۱۸) هکتار دیگر را قسماً متاثر ساخته است.

قابل یاد آور نیست که حملات ملخ در مزارع گندم همه ساله بیشتر بوده اما توسط برنامه های پلان شده وزارت زراعت مبنی بر مجادله علیه ملخ تطبیق گردیده که ساحات قابل ملاحظه مزارع گندم از آن حفاظت میگردد.

ضمایم:

شماره	ولایات	گندم آبی			گندم للمی			مجموع گندم		
		ساحه (هزار هکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزار تن)	ساحه (هزار هکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزار تن)	ساحه (هزار هکتار)	حاصل (تن/هکتار)	تولیدات (هزار تن)
1	فاریاب	52.491	1.58	82.951	73.232	0.95	69.784	125.723	1.21	152.736
2	جوزجان	67.527	1.72	116.440	31.749	1.37	43.624	99.276	1.61	160.064
3	سرپل	31.000	1.85	57.346	154.053	0.67	103.087	185.053	0.87	160.433
4	بلخ	53.779	2.36	127.097	70.166	0.69	48.596	123.945	1.42	175.693
5	سمنگان	6.780	2.06	13.990	67.676	0.78	52.631	74.456	0.89	66.621
6	یغلان	61.673	2.88	177.688	61.454	0.90	55.257	123.127	1.89	232.945
7	کنز	110.439	2.78	306.703	40.643	0.63	25.582	151.082	2.20	332.285
8	تخار	55.359	3.11	172.073	120.218	1.04	125.499	175.577	1.69	297.571
9	بدخشان	18.749	1.84	34.529	38.111	0.87	33.343	56.860	1.19	67.872
10	هرات	130.000	2.71	352.839	147.222	0.77	112.880	277.222	1.68	465.719
11	فراه	78.727	2.65	208.705				78.727	2.65	208.705
12	بادغیس	21.634	1.89	40.859	132.542	0.66	86.874	154.176	0.83	127.733
13	غور	28.383	1.87	53.132	2.624	0.77	2.020	31.007	1.78	55.151
14	بامیان	31.511	2.61	82.148	0.433	1.40	0.604	31.944	2.59	82.752
15	کابل	32.362	2.88	93.053				32.362	2.88	93.053
16	پران	23.269	2.76	64.125	0.890	1.16	1.034	24.159	2.70	65.159
17	پنجشیر	6.615	2.26	14.938	0.094	0.87	0.082	6.709	2.24	15.020
18	کاپیسا	12.362	2.57	31.796				12.362	2.57	31.796
19	لوگر	17.767	3.36	59.723	0.033	0.91	0.030	17.800	3.36	59.753
20	وردک	47.294	2.60	122.930	1.310	0.75	0.977	48.604	2.55	123.907
21	پکتیا	28.454	2.57	73.087	0.990	0.96	0.949	29.444	2.51	74.036
22	پکتیکا	46.853	2.84	132.858	0.367	2.26	0.832	47.220	2.83	133.689
23	خوست	26.828	2.88	77.326	0.092	1.19	0.109	26.920	2.88	77.434
24	غزنی	128.609	2.42	310.959	3.067	0.99	3.041	131.676	2.38	314.000
25	ننګرهار	63.000	3.07	193.404				63.000	3.07	193.404
26	لغمان	12.230	3.20	39.151				12.230	3.20	39.151
27	کنر ها	19.278	3.03	58.366				19.278	3.03	58.366
28	نورستان	10.891	1.88	20.514	0.235	0.50	0.118	11.126	1.85	20.632
29	کندهار	115.360	2.72	313.851	13.593	2.00	27.198	128.953	2.64	341.049
30	هلمند	91.545	3.99	365.075				91.545	3.99	365.075
31	زابل	49.774	2.46	122.224	2.658	1.09	2.909	52.432	2.39	125.133
32	نمروز	24.656	1.75	43.253				24.656	1.75	43.253
33	ارزگان	19.914	2.65	52.739	0.457	2.27	1.039	20.371	2.64	53.778
34	دایکندی	40.923	1.78	72.947	3.676	0.78	2.884	44.599	1.70	75.831
مجموع		1,566	2.61	4,089	968	0.83	801	2,534	1.93	4,890

ضمیمه 1: ساحه، حاصل فی هکتار و تولیدات گندم به تفکیک آبی و للمی در کشور طی سال ۱۳۹۸

ولایات	زون ها	نفوس مسکون (هزار نفر)	ساحه گندم آبی (هزار هکتار)	ساحه گندم للمی (هزار هکتار)	تولیدات مجموعی گندم (هزار تن)	نیازمندی به گندم (هزار تن)			مازاد یا کمبود گندم (هزار تن)
						غذا	تخم بذری	ضایعات	
فاریاب	شمار	1089	52.49	73.232	152.74	176.35	16.88	22.91	-63.40
جوزجان		591	67.53	31.749	160.06	95.66	15.15	24.01	25.24
سرپل		610	31.00	154.053	160.43	98.76	21.60	24.06	16.01
بلخ		1476	53.78	70.166	175.69	238.91	16.78	26.35	-106.35
سمنگان		423	6.78	67.676	66.62	68.46	8.29	9.99	-20.13
مجموع		4189	212	396.9	716	678.13	78.70	107.33	-148.62
بغلان	شمال شرق	996	61.67	61.45	232.94	161.22	17.25	34.94	19.54
کنز		1114	110.44	40.64	332.29	180.30	23.59	49.84	78.54
تخار		1073	55.36	120.22	297.57	173.77	22.31	44.64	56.85
بدخشان		1036	18.75	38.11	67.87	167.67	7.28	10.18	-117.26
مجموع		4218	246	260.4	931	682.97	70.43	139.60	38
هرات	غرب	2095	130.00	147.22	465.72	339.20	38.21	69.86	18.45
فراه		553	78.73		208.71	89.54	13.78	31.31	74.08
بادغیس		540	21.63	132.54	127.73	87.43	17.70	19.16	3.44
مجموع		3188	230	279.8	802	516.17	69.69	120.32	96
غور	غرب	751	28.38	2.62	55.15	121.63	5.24	8.27	-79.99
بامیان	مرکزی	487	31.51	0.43	82.75	78.83	5.56	12.41	-14.05
مجموع		1238	60	3.06	138	200.46	10.80	20.69	-94
کابل	مرکزی	5030	32.36		93.05	814.33	5.66	13.96	-740.90
پران		725	23.27	0.89	65.16	117.31	4.17	9.77	-66.09
پنجشیر		167	6.62	0.09	15.02	27.04	1.17	2.25	-15.44
کاپیسا		480	12.36		31.80	77.69	2.16	4.77	-52.83
لوگر		427	17.77	0.03	59.75	69.10	3.11	8.96	-21.43
وردک		649	47.29	1.31	123.91	105.05	8.41	18.59	-8.14
مجموع		7477	140	2.33	389	1210.52	24.69	58.30	-905
پکتیا	جنوب	601	28.45	0.99	74.04	97.34	5.08	11.11	-39.49
پکتیکا		762	46.85	0.37	133.69	123.39	8.24	20.05	-17.99
خوست		625	26.83	0.09	77.43	101.26	4.70	11.62	-40.15
غزنی		1339	128.61	3.07	314.00	216.72	22.83	47.10	27.35
مجموع		3327	231	4.52	599	538.71	40.85	89.87	-70
ننگرهار	شرق	1668	63.00		193.40	270.13	11.03	29.01	-116.76
لغمان		485	12.23		39.15	78.51	2.14	5.87	-47.38
کنر ها		491	19.28		58.37	79.44	3.37	8.75	-33.21
نورستان		161	10.89	0.24	20.63	26.06	1.93	3.09	-10.46
مجموع		2805	105	0.24	312	454.15	18.47	46.73	-208
کندهار	جنوب غرب	1368	115.36	13.59	341.05	221.49	21.62	51.16	46.79
هلمند		1421	91.55		365.07	230.01	16.02	54.76	64.28
زابل		378	49.77	2.66	125.13	61.14	8.99	18.77	36.23
نمروز		180	24.66		43.253	29.17	4.31	6.49	3.28
ارزگان		428	19.91	0.46	53.78	69.37	3.53	8.07	-27.19
دایکندي		508	40.92	3.68	75.83	82.18	7.55	11.37	-25.27
مجموع		4283	342.17	20.38	1004.12	693.36	62.02	150.62	98
مجموع مسکون		30,726	1,566	968	4,890	4,974	376	733	-1,194
کوچی ها		1,500				243			-243
مجموع کل		32,226	1,566	968	4,890	5,217	376	733	-1,437

ضمیمه 2: توازن گندم به تفکیک ولایات طی سال ۱۳۹۸

شماره	ولایات	ساحه از بین رفته به اثر سیلاب (هکتار)		ساحه از بین رفته به اثر ملخ (هکتار)	
		کاملاً از بین رفته	قسمتاً متاثر شده	کاملاً از بین رفته	قسمتاً متاثر شده
1	فاریاب	2000	88472	0	0
2	جوزجان	3559	1853	0	0
3	سرپل	120	393	0	0
4	بلخ				
5	سمنگان				
6	بغلان	15	25	0	20
7	کنندز				
8	تخار				
9	بدخشان	600	240	0	50
10	هرات	8867	13301	0	0
11	فراه	2342	7028	0	0
12	بادغیس	0	0	0	0
13	غور	857	0	0	0
14	بامیان	159	136	425	483
15	کابل	55	0	0	0
16	پران	699	323	0	0
17	پنجشیر	0	0	0	30
18	کاپیسا				
19	لوگر	100	150	10	2
20	وردک				
21	پکتیا				
22	پکتیکا				
23	خوست	45	89	3	5
24	غزنی				
25	ننګرهار	505	1800	0	0
26	لغمان				
27	کنر ها				
28	نورستان				
29	کندهار				
30	هلمند	130	200	0	0
31	زابل	5	25	0	0
32	نمیروز	1064	4494	460	0
33	ارزگان	234	100	0	10
34	دایکندی	20	45	12	18
مجموع		21376	118674	910	618

ضمیمه 3: ساحات متاثر شده گندم به اثر سیلاب و ملخ به تفکیک ولایات طی سال ۱۳۹۸